

12. srpna: Napoleon na Vyšehradě a 210. výročí pražského mírového kongresu

- CZ24 News | 11. srpna 2023

ČESKO: V sobotu 12. srpna proběhne na Vyšehradě kulturní program nazvaný Napoleonský den na Vyšehradě, Napoleon kontra Radecký. Tématem a inspirací je 254. výročí narození Napoleona Bonaparta (15. srpna 1769) a 210. výročí pražského mírového kongresu, kterého se na přelomu července a srpna účastnil jako Napoleonův vyslanec generál Caulaincourt. Bezvýsledně: Rakousko se přidalo k 6. protifrancouzské koalici a vyhlásilo Francii válku. Následovaly mj. bitvy u Drážďan, Chlumce a Varvažova (kdy se Napoleon naposledy dostal na dnešní české území), a především v polovině října rozhodující bitva u Lipska. V pevnosti na Vyšehradě se představí francouzská a rakouská pěchota a dělostřelectvo napoleonských válek. Napoleona, který Prahu nikdy nenavštívil, ztvární Mark Schneider, představitel francouzského císaře na vzpomínkových akcích Austerlitz (Slavkov) od roku 2005.

Akci pořádá Austerlitz z.s. a Středoevropská napoleonská společnost ve spolupráci s NKP Vyšehrad. Cílem programu je představit veřejnosti následující témata:

- 210. výročí pražského mírového kongresu (12. července – 10. srpna 1813)
- Svatý Napoleon, 254. výročí narození Napoleona Bonaparta (15. srpna 1769)
- Generál Radecký jako strůjce vítězství nad Napoleonem u Lipska (16.–19. října 1813)
- Francouzská a rakouská pěchota 1813
- Francouzské a rakouské dělostřelectvo 1813
- Pozvání na 210. výročí bitvy u Lipska (13.-15. října 2023) a 218. výročí bitvy u Slavkova, Austerlitz 2023 (2.-4. prosince 2023)

Zúčastní se členové spolků vojenské historie sdružených ve Středoevropské napoleonské společnosti a pozvaní hosté, přibližně stovka vojáků v historických uniformách francouzské a rakouské armády. Francouzského císaře Napoleona ztvární Mark Schneider, který jej představuje na evropských biištích a především u Slavkova v rámci akcí Austerlitz od roku 2005.

Pražský mírový kongres byl posledním, ze všech stran nepříliš upřímným a ve výsledku marným pokusem urovnat po Napoleonově porážce v Rusku v roce 1812 a po jarním tažení roku 1813, v němž se střetla francouzská armáda s ruskými a pruskými protivníky, vztahy v Evropě. Namísto míru vedl k opaku: Rakousko vyhlásí Francii po třetí v řadě (1805, 1809) válku.

Císařským dekretem z 18. června byl společně s hrabětem de Narbonne-Lara Armand-Augustin markýz de Caulaincourt vévoda z Vicenzy jmenován zplnomocněncem pro pražský mírový kongres, který byl zahájen 12. července 1813. Caulaincourt přijel do Prahy 28. července, ale až 6. srpna se Metternicha dotázal, jak si Rakousko představuje mír a za jakých podmínek by zůstalo spojencem Francie či alespoň neutrální. Metternichovu odpověď dostal teprve o dva dny později. Obsahovala všechny dosavadní požadavky spojenců, včetně velmocenské záruky nezávislosti německých států. Napoleon měl odpovědět do 10. srpna, kdy mělo vypršet příměří – v podstatě šlo o ultimátum, protože Metternich již neměl zájem na dalším jednání. Caulaincourt doručil Napoleonovu odmítavou odpověď do Prahy až 11. srpna odpoledne. Již o půlnoci z 10. na 11. srpna však pruský i ruský zmocněnec oznámil Metternichovi, že jejich pověření pro mírová jednání skončilo a do Prahy přijel z Brandýsa rakouský císař František a po něm ruský císař Alexandr i pruský král Friedrich Vilém III., aby vypracovali text válečného prohlášení. Caulaincourtovi, který bydlel na zbraslavském zámku,

nezbylo než Prahu opustit...

Po pražském diplomatickém intermezzu následovala de facto druhá část tažení roku 1813. A jestliže v jarní části dosáhla Francie určitých vojenských úspěchů, po vítězství u Drážďan (26.-27. srpna 1813) již následovaly jen porážky, včetně třetí významné napoleonské bitvy na našem území, bitvy u Chlumce (30. srpna 1813), a především bitvy národů u Lipska (16.-19. října 1813), kde se střetlo přes 550 tisíc vojáků, na tehdejší dobu nepředstavitelná masa.

Jedním ze strůjců spojeneckého úspěchu byl generál Josef Václav Radecký z Radče. "Radecký se v koaličních válkách dobře naučil očekávat „neočekávatelné“ a předvídat „nepředvídatelné“. Také se naučil to, co se nenaučil ani sám Bonaparte, že vedení opravdu velké armády již nezvládne žádný jednotlivec, ale jen štáb odborníků, kteří si musí věřit," řekl o něm v rozhovoru pro iDnes v roce 2021 Zdeněk Munzar. Jedním z cílů sobotní akce je také symbolicky podpořit ideu návratu Radeckého pomníku na Malostanské náměstí.

Program Napoleonského dne na Vyšehradě, sobota 12. srpna 2023

- 09:30 otevření francouzského a rakouského tábora veřejnosti ([Vyšehradské sady](#)): na sto vojáků francouzské a rakouské armády roku 1813, desítky stanů, táborové vybavení, zbraně, uniformy, prapory.
- 10:00 – 11:00 defilé pevností a přehlídka v táboře: francouzská armáda přivítá císaře Napoleona u Táborské brány a doprovodí jej do tábora, kde proběhne společná francouzsko-rakouská přehlídka. Jsme v době křehkého letního příměří, Rakouské císařství je dosud formálně v konfliktu neutrální.
- 11:00 – 12:00 ukázky výcviku francouzské a rakouské pěchoty a dělostřelectva: jednotky pěchoty a dělostřelectva obou zúčastněných armád pod velením důstojníků předvedou vybrané prvky výcviku a manévřů, jež jsou základním stavebním kamenem taktiky na bitevních polích. Předvedou vám pěchotní pušky a zacházení s nimi i děla francouzského systému Gribeauval a rakouského systému Liechtenstein.
- 14:00 ukázka sokolnictví – Vandamme u Slavkova a u Chlumce: generál Vandamme, jeden z Napoleonových nejschopnějších, měl pověst "lupiče" a rád si dopřával luxusu a povyražení. Na tažení s sebou vozil kromě mnoha dalšího také loveckou výbavu, a v době klidu zbraní či přestávky mezi vojenskými akcemi se věnoval lovu, včetně sokolnictví. Mělo se to odehrát mj. v roce 1805 na Prateckých výšinách ve dnech před bitvou u Slavkova. V roce 1813 sehrál pak tentýž generál na francouzské straně hlavní roli ve třetí velké napoleonské bitvě na našem území. Na konci srpna 1813 byl zajat u Chlumce a odvezen na přibližně rok do Ruska do zajetí.
- 15:00 defilé pevností: jednotky francouzské i rakouské armády provedou slavnostní defilé pevností Vyšehrad od Táborské brány k Purkrabství.
- 15:30 slavnostní předhlídka ke dni Svatého Napoleona: Napoleon se narodil 15. srpna 1769. Podle císařského dekretu z ledna 1806 se tento den stal ve Francii národním svátkem sv. Napoleona. Armáda den slavila nástupy, přehlídkami, probíhalo povyšování a vyznamenání. Své 44. narozeniny, 15. srpna 1813, slavil Napoleon v Drážďanech, uprostřed příprav na obnovení válečných operací. Hrabě de Narbonne-Lara mu ten den přivezl z Prahy rakouské vyhlášení války.
- 16:00 – 17:00 ukázky výcviku francouzské a rakouské pěchoty a dělostřelectva: jednotky pěchoty a dělostřelectva obou zúčastněných armád pod velením důstojníků předvedou vybrané prvky výcviku a manévřů, jež jsou základním stavebním kamenem taktiky na bitevních polích. Předvedou vám pěchotní pušky a zacházení s nimi i děla francouzského systému Gribeauval a rakouského systému Liechtenstein.
- od 9:00 do 18:00 hodinové stráž u Leopoldovy (francouzská armáda) a Cihelné (rakouská armáda) brány.

ZDROJ